

Obsah

Úvod	9
Uvedení do problematiky: Humanita a humanizace v současném pedagogickém diskurzu	9
Cíle a metodologie práce	13
 Kapitola 1	
<i>Theatrum</i>: Učit (se) údivem	17
Biografický kontext: Reformace, bratrská tradice a studia	19
„Nevidí-li, kdo té krásy v světě...“: Výchova údivu	29
 Kapitola 2	
<i>Hlubina bezpečnosti</i>: Učit (se) rezignací	33
Biografický kontext: Bílá hora a třicetiletá válka	33
Blaho rezignovaných: Výchova spolehnutí	38
 Kapitola 3	
<i>Labyrint</i>: Učit (se) příběhem	43
Specifikum <i>Labyrintu</i>	43
„Nu tu máš, poutníče, milý ten svět“: Výchova narativně-alegorická	47
„To když já přemýšlím...“: Zrození modelového čtenáře	48
„I vyšel sem od sebe sám“: Mythos neboli děj	50
„Zčásti jinotajně, zčásti zjevně“: Alegorie	53
„Jak vtipně, nedbám...“: Humor a satira	64
„Světlé vymalování“: Jazyk a další literární prostředky	69
„Rád se podívám, jaký jest toho světa běh“:	
Vypravěčská perspektiva	74
„Co mám?... Co umím?... Kde jsem?“:	
Narativ a formování identity	77
Shrnutí: Kouzlo <i>Labyrintu</i>	82

Kapitola 4

<i>Didactica</i>: Učit (se) přírodou	85
Biografický kontext: Exil, věhlas a plameny	85
Od rezignace k didaktice	93
Prolog: Východiska lidské vzdělavatelnosti	99
Metodologie: Obecná a specifická didaktika	108
Instrumenty: Mrav, zbožnost, kázeň	111
Uspořádání: Systém vzdělávání	119
Kritické shrnutí	121

Kapitola 5

<i>Pampaedia</i>: Učit všechny, všemu, všemi možnými prostředky	129
Biografický kontext: Umírající matka Jednota a všenáprava	129
„Omnes, omnia, omnino“: Výchova emendační	131

Závěr	137
Náprava věcí nenapravitelných	137
Relevance Komenského antropologie pro současnou pedagogiku	144

Dodatky

Komenský v běhu dějin: stručný vývoj komeniologie	153
Osnova Komenského didaktických fundamentů z <i>Didaktiky velké</i>	168
Chronologie Komenského života a díla	170
Slovník méně známých pojmů	176
Seznam zkratek	179

Doslov	181
Summary	183
Bibliografie	185
Jmenný rejstřík	199